

Nadir Görülen Bir Olgu: Eşek Isırığı

Donkey Bite: A Rare Case Report

İbrahim Hakan BUCAK,^a
Habip ALMIŞ,^a
Mehmet TEKİN,^a
Mehmet TURGUT^a

^aÇocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD,
Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Adıyaman

Geliş Tarihi/Received: 24.06.2015
Kabul Tarihi/Accepted: 19.08.2015

*Bu olgu sunumu, 4. PUADER
(Pediatrik Uzmanlık Akademisi Demeği)
Kongresi (29 Nisan-3 Mayıs 2015, Antalya)'nde
poster bildirisi olarak sunulmuştur.*

Yazışma Adresi/Correspondence:
İbrahim Hakan BUCAK
Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD,
Adıyaman,
TÜRKİYE/TURKEY
ihbucak@hotmail.com

ÖZET Hayvan ısırıkları, hafif yaralanmalardan ölümcül komplikasyonlara kadar değişik klinik tablolarda karşımıza çıkmaktadır. Daha çok köpekler, kediler ve kemirgenler tarafından gerçekleştirilmektedir. Eşek ısırıkları çocukluk çağında oldukça nadirdir. Beş yaşındaki kız olgu, hastanemiz acil birimine eşek ısırığı şikâyeti ile getirildi. Olgunun sol skapula üstünde, boyun sol tarafı, klavikula üzeri ve belinde yumuşak dokuda laserasyonları mevcuttu. Kuduz profilaksisine başlandı. Olgu kliniğimize yatırıldı ve izlemde herhangi bir komplikasyon gelişmedi. Hayvan ısırıkları sonucu ağır yaralanmalar görülebilmektedir. Bu nedenle hekim ve yardımcı sağlık personelinin konu ile ilgili düzenli olarak eğitilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, eşek ısırığı deneyimimizin paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuduz; hayvanlar, atgiller, ısırıklar ve sokmalar

ABSTRACT Animal bites are encountered in various clinical conditions as minor injuries to fatal complications. Animal bites are mostly performed by dogs, cats and rodents. Donkey bites is extremely rare in childhood. Five-year-old female patient was admitted to our hospital with complaints of donkey bites at emergency unit. The patient had laceration on the left scapula, left side of the neck, above the clavicle and waist. Rabies prophylaxis was started. The patient was hospitalized and there were no any complications during the follow up. Severe injuries can be seen by animal bites. Therefore, physicians and allied health professionals should be trained regularly on the subject. In this case report, we aimed to share our experience about donkey bites.

Key Words: Rabies; animals, equidae, bites and stings

Türkiye Klinikleri J Pediatr 2015;24(3):120-2

Büyükbaş hayvanlar kırsal alanda sık karşılaştığımız, fakat insanlara nadir olarak zarar veren hayvanlardır. Hayvan ısırıkları hafif yaralanmalardan ölümcül komplikasyonlara kadar değişik klinik tablolarda karşımıza çıkmaktadır. Bu ısırıklar daha çok köpekler, kediler ve kemirgenler tarafından gerçekleştirilmektedir.^{1,2} Isırık yaralanmasına neden olan hayvana bağlı olarak yara yeri enfeksiyonu, sepsis, kemiklerde kırılmalar ve doku kayıpları meydana gelebilmektedir.² Büyükbaş hayvanlara bağlı yaralanmalar genellikle hayvanın vurması ya da hayvanın üzerinden düşme şeklinde meydana gelmektedir.³ Eşek ısırıkları çocukluk çağında oldukça nadirdir. Bu çalışmada, çocukluk çağında nadir görülen eşek ısırığına

ve eşek ısırığı ile başvuran olguların izleminde neler yapılması gerektiğine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

OLGU SUNUMU

Kırsal alanda yaşayan beş yaşındaki kız olgu, hastanemiz çocuk acil birimine eşek ısırığı şikâyeti ile getirildi. Olgunun, evlerinin önünde oynarken eşek tarafından ısırıldığı öğrenildi. Fizik muayenede; sol skapula üstünde, boyun sol tarafı, klavikula üzeri ve belinde yumuşak dokuda laserasyonları mevcuttu (Resim 1-3). Diğer sistem muayeneleri doğaldı. Rutin kan tetkiklerinde beyaz küre ve kreatin kinaz (CK) yüksekliği dışında özellik yoktu. Çekilen direkt grafilerde herhangi bir kırık bulgusu yoktu. Kuduz profilaksisine başlandı. Olgu servismize yatırıldı ve yatış anında kan kültürü alındı. Serviste tedavisi sefuroksim 100 mg/kg/gün ve metronidazol 30 mg/kg/gün olarak düzenlendi. Klinik izlemede yumuşak doku enfeksiyonu gelişmedi. Olguyu ısırın eşek köyde izole bir yerde izleme alındı. Yatış anında alınan kan kültüründe (aerop ve anaerop) üreme olmadı. Yatışının üçüncü gününde olgunun rutin kan tetkikleri de normal saptandı. Olgu, poliklinik kontrolü önerilerek taburcu edildi. On günlük izlemede eşekte kuduz belirtisi görülmedi ve olgu kuduz aşısı programından çıkarıldı. Olgunun anne ve babasından bilgilendirilmiş olur alınmıştır.

TARTIŞMA

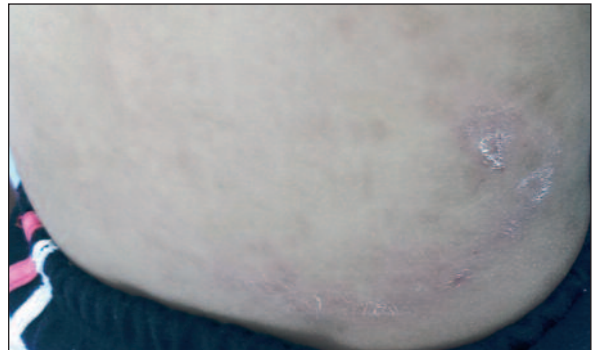
Hayvan saldırıları, tüm dünyada önemli bir sağlık sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Hayvan ısırığı denildiğinde akla ilk gelen hayvanlar köpekler, kediler ve kemiricilerdir. Büyükbaş hayvan ısırıkları, özellikle eşek ısırıkları oldukça nadir olarak karşılaşılan bir durumdur. Hayvan ısırıkları sonucunda yumuşak doku enfeksiyonu, kırıklar ve yumuşak dokuda kayıplar görülebilmektedir.² Droussi ve ark., yabani eşek tarafından ısırılmış, ağır kafa derisi yaralanması olan bir çocuk hastayı bildirmişlerdir.¹ Tiemdjo ve ark. ise eşek ısırığı sonucu açık tibio fibular kırığı gelişmiş iki çocuk hastayı bildirmişlerdir.⁴ Köse ve ark. da 2003-2006 yılları arasında acil servise başvurmuş at ve eşek ısırığı olgularını inceledikleri çalışmada beş olgunun eşek

RESİM 1: Olgunun sol skapula üzerinde ısırık izi.

RESİM 2: Olgunun boynundaki ısırık izi.

RESİM 3: Olgunun belindeki laserasyonlar.

tarafından ısırıldığını bildirmiş, fakat hastalarla ilgili detaylı bilgi paylaşmamışlardır.⁵ Amerika Birleşik Devletleri'nde her yıl 1-4,7 milyon köpek ısırığı olduğu ve 15 yıllık (1979-1994) dönemin incelendiği köpek ısırık vakalarının yalnızca 207'sinin ölümle sonuçlandığı bildirilmiştir.⁶ d'Aloja ve ark. yabani eşek tarafından öldürülmüş 65 yaşındaki bir erkeği tanımlamışlardır.³ Köpek ısırıklarına bağlı ölümler bildirilmiş olma-

sına rağmen literatürde ölümlerle sonuçlanan çocukluk çağı eşek ısırığı vakası bildirilmemiştir. Olgumuzda da ciddi yaralanma olmaması sevindirici idi.

Hayvan ısırıkları sonrası; yara yerinin yıkınması (su ya da serum fizyolojik ile), yara yeri debridmanı (gerekliyse), tetanoz aşısı, kuduz aşısı, primer sütür, antibiyotik profilaksisi, delici ya da ezici yaralanma var ise görüntüleme yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir.^{1,2,6}

Olgumuzun laserasyonları vardı ve serum fizyolojik ile yıkandı. Debridman ya da sütür gereksinimi yok idi. Kırık şüphesi nedeni ile direkt görüntülemeler yapıldı, kırık bulgusu saptanmadı. Olgunun tetanoz aşısı yapıldı.

Bütün memeliler kuduz virüsünü taşıyabilmektedir. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü ve Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi köpekler, vahşi hayvanlardan rakun, kokarca, tilki ve çakal tarafından ısırılan insanlara kuduz aşısı yapılması gerektiğini bildirmektedir.⁷

Eşek ısırığı sonrası kuduz vakası ihtimali oldukça düşüktür. Olgumuzu ısıran eşek vahşi değildi. Eşek 10 gün izlem altına alındı ve herhangi bir kuduz belirtisi göstermedi. Bu nedenle kuduz profilaksisine devam edilmedi.

Hayvan ısırıkları sonucu ağır yaralanmalar görülebilmektedir. Bu nedenle acil servislerde çalışan hekim ve yardımcı sağlık personelinin konu ile ilgili düzenli olarak eğitilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Droussi HE, Amrani D, Dlimi M, Elatiqi K, Boukind S, Exadaktylos AK, et al. Domestic donkey (*Equus Africanus asinus*) bites: an unusual aetiology of severe scalp injuries in Morocco. *African Journal of Emergency Medicine (AfJEM)* 2014;4(4):e5-e8.
2. Karakaş A, İlhan H, Turhan V. [Animal and human bites: prophylaxis and approach to the treatment]. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi* 2010;67(3):153-60.
3. d'Aloja E, Grimaldi L, Cascini F, De Mercurio D, De-Giorgio F. Death secondary to a donkey's bites. *Am J Forensic Med Pathol* 2011;32(2):183-5.
4. Tiemdjo HG, Coulibaly T, Touré AA. Paediatric open tibiofibular fractures following a donkey bite. A report of two cases. *Orthop Traumatol Surg Res* 2009;95(4):314-8.
5. Köse R, Söğüt Ö, Mordeniz C. Management of horse and donkey bite wounds: a series of 24 cases. *Plast Reconstr Surg* 2010;125(6):251e-2e.
6. Sacks JJ, Lockwood R, Hornreich J, Sattin RW. [Fatal dog attacks, 1989-1994]. *Pediatrics* 1996;97(6 Pt 1):891-5.
7. Willoughby Jr RE. Rabies. In: Kliegman RM, Stanton BF, St Geme JW, Schor NF, Behrman RE, eds. *Nelson Textbook of Pediatrics*. 19th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2011. p.1155-7.